



**กระบวนการเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนของครูในชั้นเรียน
ที่บูรณาการกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน**
**The Changing Process of the Teachers Teaching Behavior
in Classroom through Integration Formative Assessment**

สุเทพ แบลงทับ, คมพล พันธยาง, อาทิตยา เพิ่มสุข
วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาคู่มือสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4 ให้สามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ 2) ศึกษาพฤติกรรมการสอนของครู ที่บูรณาการกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน 3) ศึกษาพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน 4) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4 ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และ 5) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูและนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน กลุ่มเป้าหมายเป็นครูสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 5 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 14 คน ครูสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 7 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 13 คน สังกัดโรงเรียนบ้านเกาะแก้ว ตำบลเกาะแก้ว อำเภอสำโรงทับ จังหวัดสุรินทร์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ การบันทึกวีดิทัศน์ แบบสัมภาษณ์ครู และนักเรียน แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจของครูและนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ครูสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4 สามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งแต่ละกิจกรรม มี 8 ขั้นตอน คือ 1) กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ 2) ระบุเกณฑ์ความสำเร็จในการเรียนรู้ 3) ระบุหลักฐานจากการเรียนรู้และตีความหลักฐาน 4) ระบุความแตกต่างระหว่างสถานะปัจจุบันของผู้เรียนกับเป้าหมายการเรียนรู้ 5) ให้ข้อมูลป้อนกลับ 6) ปรับการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและสรุปผลการเรียนรู้ใหม่ 7) ปิดช่องว่าง 8) ขึ้นความสำเร็จในการเรียนรู้
2. ครูสอนแสดงพฤติกรรมการสอนที่บูรณาการกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนที่ชัดเจน ใน 12 ประเด็น
3. นักเรียนแสดงพฤติกรรมในกิจกรรมการเรียนรู้ ที่บูรณาการกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนที่ชัดเจนใน 8 ประเด็น
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ มีคะแนนรวมคิดเป็นร้อยละ 81.37 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีคะแนนรวม คิดเป็นร้อยละ 85.11
5. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความพึงพอใจของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : พฤติกรรมการสอน, การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน



Abstract

The purposes of this research were to 1) develop teachers in grade 2 and 4 students to design the integrated learning activities with formative assessment of 8 learning areas 2) study the teachers teaching behavior through integration formative assessment 3) study the learners learning behavior 4) study the learning achievement in grade 2 and 4 of 8 learning areas 5) study the satisfaction of the teachers and learners on integrated learning activities with formative assessment. The target group consisted of 14 grade 2 students and 5 teachers; 13 grade 4 students and 7 teachers from Ban Ko Kao School, Ko Kao Sub-district, Samrong Thap Disstrict, Surin Province, in the second semester of academic year 2016. The instruments used to collect data were the video recording, the teachers and learners interview form, the teachers observation form, the learners observation form, the achievement test, and the teachers and learners satisfaction form. The quantitative data analysis was done by means, and standard deviations and percentages. The qualitative data was analyzed by content analysis.

The results found that;

1. Teachers of grades 2 and 4 could design the integrated learning activities with formative assessment of 8 learning areas. The activities consisted of 8 steps: 1) determine learning goals 2) elicit criteria for success 3) criteria for success and interpreting the evidence 4) identifying the gap 5) feedback 6) adapting and responding to learning needs 7) close the gap 8) achieve learning goals
2. The teachers showed the teaching behavior that integrated learning activities with formative assessment in 12 subjects.
3. The learners showed the learning behavior that integrated learning activities with formative assessment in 8 subjects.
4. The learning achievement of grade 2 students in the 8 learning areas; the total score was 81.37% and grade 4 students; the total score was 85.11%.
5. The satisfaction of the teachers toward the integrated learning activities with the formative assessment for the overall learning development was at the highest level and the learners' satisfaction was at a high level.

Keywords : Teaching Behavior, Formative Assessment



บทนำ

หัวใจสำคัญของการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนก็คือครู เพราะครูต้องปฏิบัติงานในบทบาทของตนเองทุกวิถีทางเพื่อพัฒนานักเรียน ต้องมีทักษะในการจัดการเรียนรู้ มีเจตคติต่อวิชาชีพครูที่ดี มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีทักษะ และคุณลักษณะที่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีและการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัย เพื่อสร้างนวัตกรรมการบริหารจัดการชั้นเรียนแนวใหม่ โดยจะต้องเปลี่ยนตนเองจากผู้สอนไปเป็นผู้ฝึก (Coach) หรือผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (Facilitator) ให้นักเรียนเรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งจะสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เป็นเยาวชนยุคใหม่ได้อย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน ยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคน มีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด (ณัฏฐา หนุนภักดี, 2559) ตลอดจนครูต้องไม่จัดการเรียนรู้ที่จำกัดอยู่เฉพาะในห้องสี่เหลี่ยมแคบๆ เท่านั้น แต่ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้ได้ตลอดเวลาทุกสถานที่อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต อีกทั้งสามารถเรียนรู้ได้จากสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ทุกประเภทด้วย (สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ, 2551)

สภาพปัจจุบันพบว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ของคนไทย เป็นพฤติกรรมของการรับความรู้ (Receiving Culture) เป็นส่วนใหญ่ ผู้เรียนรับความรู้จากอาจารย์ผู้สอนทุกระดับ จึงทำให้ผู้เรียนไม่มีทักษะใหม่ๆ ในการแสวงหาความรู้ ครูเน้นการนำความรู้จากคนอื่นหรือแหล่งอื่นๆ มาบอกเล่าหรืออธิบายให้กับนักเรียน นักเรียนเองก็คุ้นเคยกับการรับความรู้จากครูด้วยการฟัง จด และจำเอาไว้ แล้วก็ตอบคำถามที่ได้ฟังมา โดยเฉพาะเด็กไทยนั้นมีพฤติกรรมที่น่าเป็นห่วง คือ ชอบเชื่อตามที่ได้ฟังมา ขาดความมั่นใจ ไม่แสวงหาข้อมูล ขาดความกระตือรือร้นคิดแบบเดิมๆ เป็นผู้บริโภครายแรกๆ ไม่อดทน นักเรียนไม่ชอบทำงานหนัก ชอบทำงานคนเดียว ไม่ถึงถึงส่วนรวม ขาดคุณธรรม จริยธรรม ส่งผลให้เกิดปัญหาทางสังคมตามมามากมาย (ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2558)

นอกจากนี้ยังพบว่า ในส่วนการจัดการเรียนการสอนของครูก็ยังคงเป็นแบบเดิม ที่เน้นความสะดวกสบาย จัดการเรียนรู้อยู่ตามหนังสือ โดยไม่ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดที่กำหนด ไม่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตกต่ำ การเรียนรู้ของนักเรียนไม่เกิดการเรียนรู้ อย่างแท้จริง นักเรียนขาดทักษะในการแสวงหาความรู้ ไม่สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้เกิดเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนรู้และต่อรายวิชาที่เรียน ปัญหาที่ครูจัดการเรียนการสอนแบบเดิมอาจมีสาเหตุมาจากครูขาดความรู้ความเข้าใจ และมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความคิดว่าเป็นเรื่องยุ่งยาก และเกินความสามารถที่จะนำมาใช้ในห้องเรียนได้ ทั้งนี้จากการวิเคราะห์คุณภาพการจัดการศึกษาของ

ครูส่วนมากพบว่า มีสภาพปัญหาสำคัญ คือ ครูขาดความรู้ ความเข้าใจในการนำหลักสูตรไปใช้ ไม่วิเคราะห์หลักสูตร สอนตามหนังสือของสำนักพิมพ์ ใช้การวัดและประเมินผลไม่สอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการวัด ไม่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิด ไม่สะท้อนความสามารถของนักเรียน นอกจากนี้ยังไม่คำนึงถึงพื้นฐานของนักเรียน ไม่เน้นให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติและทดลองจริง ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบระดับชาติมีค่าเฉลี่ยที่ต่ำ (บรรดล สุขปิติ, 2553) ตลอดจนการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนมีทักษะในการคิดขั้นสูง การลงมือปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม เป็นสิ่งที่เพียงแนวคิดเท่านั้น เกิดขึ้นได้ยากมาก เพราะครูยังคงจัดการเรียนรู้แบบเดิม การจัดการเรียนรู้ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียน ไม่ได้เกิดจากจิตวิญญาณหรือเกิดจากความต้องการของผู้เรียนโดยตรง (Mackay, 2007) นอกจากนี้บรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นอิสระของนักเรียนที่สามารถถามเพื่อน ถามครู ได้ตลอดเวลา การช่วยเหลือกันในการเรียน การเล่าประสบการณ์ชีวิตและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในสิ่งที่ได้ค้นคว้ามาเพื่อเล่าให้เพื่อนๆ ฟัง ก็แทบจะเกิดขึ้นไม่ได้ เพราะพฤติกรรมการเรียนรู้แบบเก่าที่ขัดขวางการเรียนรู้ของผู้เรียน (Conner, 2004)

การประเมินเป็นกระบวนการที่ใช้ตัดสินความรู้ความสามารถของนักเรียน และเป็นสิ่งที่จะบ่งบอกถึงประสิทธิภาพการทำงานและปรับปรุงการทำงานของนักเรียน ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่นักเรียนและครูผู้สอน นอกจากนี้การประเมินยังเป็นสิ่งที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า สามารถปรับปรุงการเรียนรู้ของนักเรียน และการทำงานที่มีประสิทธิภาพได้ การประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนที่เป็นระบบ มีกระบวนการที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนานักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ (Hattie Timperley, 2007) การวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียนเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องทำควบคู่ไปกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน เพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน ผู้สอน และกระบวนการจัดการเรียนรู้ แต่ปัญหา ที่เกิดขึ้นพบว่า หลังจากครูสอนจบ ไม่มีการตรวจสอบและประเมินผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนทุกคนตามหลักสูตร และจุดประสงค์ของกิจกรรม หรือหากมีการวัดผลประเมินผลระดับชั้นเรียน ก็เป็นการวัดด้วยเทคนิควิธีการที่ไม่มีความหลากหลาย และไม่เป็นไปตามสภาพจริง ไม่ครอบคลุมผลของการเรียนรู้ทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ซึ่งสาเหตุอาจมาจากผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับกระบวนการวัดผล ประเมินผล เช่น การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผู้สอนประเมิน ไม่ถูกและไม่มีเครื่องมือที่เหมาะสม ตลอดจนจำนวนนักเรียนที่มีจำนวนมากเกินไป ทำให้ครูไม่สามารถออกแบบการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับนักเรียนจำนวนมากที่มีความแตกต่างกันได้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2558) ตลอดจนโรงเรียน



บ้านเกาะแก้ว ตำบลเกาะแก้ว อำเภอสำโรงทาบ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ก็พบปัญหาเช่นเดียวกัน นั่นคือครูไม่สามารถออกแบบการสอนที่บูรณาการควบคู่ไปกับการประเมินได้ ยังสอนแบบเดิม คือ สอน สอบ ด้วยแบบทดสอบ ขาดการใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการประเมินนักเรียน

สภาพปัญหาที่พบนั้น ส่วนใหญ่พบว่าครูไม่สามารถสร้างเครื่องมือวัดผลประเมินผลคุณภาพผู้เรียนได้ตรงตามหลักสูตร ขณะที่ครูบางคนก็ไม่เห็นความสำคัญของการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กตามหลักสูตรและจุดประสงค์ของกิจกรรม จึงประเมินผลเด็กอย่างไม่จริงจังและเครื่องมือประเมินผลก็ไม่มีมาตรฐาน ทั้งนี้สอดคล้องกับรายงานการวิจัยของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2556) หรือ TDRI ที่ชี้ให้เห็นว่าระบบการวัดและประเมินผลการเรียนในปัจจุบัน ยังเน้นการทดสอบเป็นหลัก และข้อสอบส่วนใหญ่มีลักษณะท่องจำและมุ่งเน้นแต่เนื้อหา ไม่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ วิพากษ์ และไม่ช่วยเสริมสร้างทักษะอื่นๆ ที่จำเป็น ดังนั้นการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในปัจจุบัน จึงไม่ได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาผู้เรียนเท่าที่ควร ส่งผลให้การวัดผลและประเมินผลไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Formative Assessment) เป็นการประเมินที่กระทำในขณะที่จัดการเรียนการสอน การประเมินจะเป็นลักษณะของการประเมินตามสภาพจริง ครูและนักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ครูสามารถติดตามพัฒนาการของนักเรียนและปรับกระบวนการสอนและทัศนคติต่อเรื่องที่เรียนได้ตลอดเวลา สามารถตรวจสอบแนวคิดหลัก (Concept) ของเรื่องที่สอนได้ทันที เพื่อไม่ให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนออกไปจากแนวคิดหลัก (Misconception) (William, 2008) เป็นการประเมินที่ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่นักเรียน ทำให้นักเรียนสามารถปรับปรุงตนเอง ทั้งความรู้ ความสามารถช่วยสร้างกลยุทธ์ที่ดีในการเรียน ทำให้มีผลการเรียนเป็นที่น่าพอใจ ไม่ต้องรอการปรับปรุงแก้ไขเมื่อสอบปลายปีเพียงครั้งเดียว ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนขาดแรงจูงใจในการเรียน หหมดกำลังใจที่จะแก้ไขหรือปรับปรุง นอกจากนี้ยังเป็นการประเมินที่เป็นกระบวนการค้นหา และตีความหมายหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งครูสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจตัดสินการเรียนรู้ของนักเรียนว่า นักเรียนบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ร่วมกันหรือไม่ ซึ่งครูจะต้องมีการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรมาเป็นอย่างดี เป็นการประเมินที่สามารถทำให้ครูได้ปรับเปลี่ยนการสอนของตนเอง ให้สามารถพัฒนานักเรียนได้เต็มศักยภาพมากยิ่งขึ้น ครูจะต้องศึกษานักเรียนรายบุคคล และคอยช่วยเหลือให้นักเรียนบรรลุผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานของหลักสูตร ทั้งยังเป็นการประเมินเพื่อ

ยืนยันที่จะบอกความก้าวหน้าของการเรียน กระบวนการเรียนรู้จึงเป็นกระบวนการที่ครูจัดบรรยากาศการเรียนให้นักเรียนเกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน และนักเรียนกับครู กิจกรรมการเรียนรู้มีการปรับตัวอยู่ตลอดเวลา สามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนได้ โดยใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในการให้ข้อมูลป้อนกลับแก่นักเรียน สามารถใช้ปรับปรุงการสอนของครู ปรับปรุงการเรียนของนักเรียนแต่ละคน และนักเรียนทั้งชั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ (วิจารณ์ พานิช, 2557) ทั้งนี้ครูในศตวรรษที่ 21 ควรให้ความสนใจในกระบวนการของการประเมินเพื่อการพัฒนาผู้เรียน เพราะเป็นการประเมินแนวใหม่ที่กำลังได้รับความสนใจ เพื่อช่วยในการปรับปรุงการเรียนรู้ของนักเรียน ให้คำแนะนำย้อนกลับในการเรียนรู้ของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีการตัดสินใจที่เหมาะสม ครูสามารถออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเนื้อหาและความสนใจของนักเรียนแต่ละคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Stiggins, 2005) กระบวนการดังกล่าวจะสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนได้ ครูจะต้องมีความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน ซึ่งความรู้ของครู ที่ควรมีตามแนวคิดการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนประกอบด้วย ความรู้ในเนื้อหาที่จะสอน ความรู้เกี่ยวกับการรู้คิดของผู้เรียน ได้แก่ แรงจูงใจในตนเอง และการกำกับตนเอง ความรู้ด้านการสอนในเนื้อหานั้นๆ ความรู้เกี่ยวกับพื้นความรู้ของผู้เรียน และความรู้เกี่ยวกับการประเมิน และครูจะต้องมีทักษะที่จำเป็น ได้แก่ 1) ทักษะการตีความหลักฐาน 2) ทักษะการเลือกวิธีสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน 3) ทักษะการให้ข้อมูลป้อนกลับ 4) ทักษะการสอนให้นักเรียนรู้คิด และ 5) ทักษะการสอนวิธีการประเมินกลุ่มเพื่อน จึงจะสามารถจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Heritage, 2010)

จากประเด็นดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาครูโรงเรียนบ้านเกาะแก้ว ตำบลเกาะแก้ว อำเภอสำโรงทาบ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ให้สามารถเปลี่ยนพฤติกรรมการสอน ที่บูรณาการกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน ที่เอื้อต่อการปฏิรูปการศึกษา ครูสามารถพัฒนาตนเอง ปรับกระบวนการสอนของตนเอง ออกแบบการสอนและติดตามผลการสอนได้ทันที สามารถพัฒนานักเรียนให้นักเรียนรู้จักวิเคราะห์ มีความมั่นใจในตนเอง แสวงหาความรู้ กระตือรือร้นในการเรียน มีความคิดสร้างสรรค์ ทำให้นักเรียนมีทักษะการเรียนรู้ที่หลากหลายมีทักษะทางสังคม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ส่งผลให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ



วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้สามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสอนของครู ที่บูรณาการกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน
3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน ที่บูรณาการกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน
4. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
5. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูและนักเรียน ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ ที่บูรณาการกับการประเมิน เพื่อพัฒนาผู้เรียน

อุปกรณ์และวิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

1. ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านเกาะแก้ว ตำบลเกาะแก้ว อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 5 คน
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านเกาะแก้ว ตำบลเกาะแก้ว อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน 14 คน
3. ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านเกาะแก้ว ตำบลเกาะแก้ว อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 7 คน
4. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านเกาะแก้ว ตำบลเกาะแก้ว อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน 13 คน

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู และแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนที่เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้ ที่บูรณาการกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน หาคุณภาพ
2. แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน ที่เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการกับการประเมิน เพื่อพัฒนาผู้เรียน
3. แบบสัมภาษณ์ครูและนักเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่บูรณาการกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน
4. การบันทึกวีดิทัศน์การสอนของครู และการเรียนของนักเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่บูรณาการกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน

5. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4 จำนวน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

6. แบบสอบถามความพึงพอใจของครูเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้ ที่บูรณาการกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

7. แผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน

การหาคุณภาพของเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน แบบสัมภาษณ์ครู แบบสัมภาษณ์นักเรียน และแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน เครื่องมือทั้ง 5 ชนิด หาคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ 4 คน เกี่ยวกับดัชนีความตรงตามเนื้อหาทั้งฉบับ (Content Validity Index: CVI) ซึ่งแต่ละชนิดมีค่า CVI เท่ากับ 1 ผ่านเกณฑ์ค่าดัชนีความตรงของเนื้อหาทั้งฉบับที่จะต้องไม่ต่ำกว่า .90 (Di Lorio, 2005)

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4 จำนวน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ แต่ละกลุ่มสาระหาคุณภาพโดยการหาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (B) ตามวิธีของเบรนนัน (Brennan) ค่าความเชื่อมั่น (rCC) ของข้อสอบทั้งฉบับ โดยใช้วิธีของ Lovett (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) โดยค่าความยากง่ายที่พิจารณาอยู่ระหว่าง .20-.80 ค่าอำนาจจำแนกที่พิจารณา คือ .20-1.00 ค่าความเชื่อมั่น (rCC) ของข้อสอบทั้งฉบับต้องมีค่า .80 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) แบบทดสอบทั้ง 16 ชุด มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทั้ง 16 ชุด

วิธีดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 จัดกิจกรรมการพัฒนาครูเกี่ยวกับการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการกับการประเมิน เพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยมีกิจกรรมดังนี้

กิจกรรมที่ 1 การอบรมเกี่ยวกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมที่ 2 การประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ที่บูรณาการกับการประเมิน เพื่อพัฒนาผู้เรียน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ครอบคลุมเนื้อหาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ทั้งหมด

กิจกรรมที่ 3 เชิญผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ประเมินการออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มเป้าหมาย ทั้ง 8 สาระการเรียนรู้ และให้คำปรึกษา คำแนะนำเพื่อปรับกิจกรรมให้เหมาะสม ที่จะทำการสอนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560

ขั้นตอนที่ 2 การนำกิจกรรมที่ออกแบบไว้ ไปใช้สอนนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย โดยดำเนินการดังนี้



1. ครุณากิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ที่บูรณาการกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนมาใช้สอน ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตลอดระยะเวลา 1 ภาคเรียน สังเกตพฤติกรรมการสอนของครู และสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน สัมภาษณ์ครูและนักเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน และการบันทึกวีดิทัศน์การเรียนการสอน

2. จัดกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) ของครูในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4 เพื่อให้ครูมีโอกาสดำเนินการเปลี่ยนแปลงเรียนรู้ จากประสบการณ์ในห้องเรียนที่ตนเองทำงาน และนำผลไปประยุกต์ใช้ในชั้นเรียนของตนเอง โดยจัดกิจกรรมเดือนละ 1 ครั้ง สัปดาห์สุดท้ายของทุกเดือน

3. ทดสอบหลังทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระละ 30 ข้อ และทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระละ 40 ข้อ

4. สอบถามความพึงพอใจของครูและนักเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้ ที่บูรณาการกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ จากการสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู และสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนที่เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน สัมภาษณ์ครูและนักเรียนและบันทึกวีดิทัศน์การสอนของครูและการเรียนของนักเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณเก็บรวบรวมจากการทดสอบนักเรียน และสอบถามความพึงพอใจของครูและนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์ และการบันทึกวีดิทัศน์มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และร้อยละ

ผลการวิจัย

1. ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ที่บูรณาการกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 โดยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ออกแบบนั้นได้ประยุกต์แนวความคิดการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนของ Heritage (2010) มี 8 ขั้นตอน ดังนี้

- ขั้นที่ 1 กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้
- ขั้นที่ 2 ขึ้นระบุเกณฑ์ความสำเร็จในการเรียนรู้
- ขั้นที่ 3 ขึ้นระบุหลักฐานจากการเรียนรู้ และตีความหลักฐาน
- ขั้นที่ 4 ขึ้นระบุความแตกต่างระหว่างสถานะปัจจุบันของผู้เรียนกับเป้าหมายการเรียนรู้
- ขั้นที่ 5 ขึ้นให้ข้อมูลป้อนกลับ
- ขั้นที่ 6 ขึ้นปรับการเรียนการสอนให้เหมาะสมความต้องการของผู้เรียนและสรุปผลการเรียนรู้ใหม่
- ขั้นที่ 7 ขึ้นปิดช่องว่าง
- ขั้นที่ 8 ขึ้นความสำเร็จในการเรียนรู้

2. พฤติกรรมการสอนของครูที่บูรณาการกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนที่เด่นชัด มี 12 ประเด็น ดังนี้

- 2.1 ครูเรียนรู้ไปพร้อมกับนักเรียน
- 2.2 เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น
- 2.3 มีความเป็นกันเองกับนักเรียน สนทนากับนักเรียนทั้งเรื่องการเรียนรู้และเรื่องอื่นๆ มากยิ่งขึ้น
- 2.4 ใช้สื่อที่หลากหลาย เช่น สื่อ ICT สื่อจำลอง
- 2.5 ใช้เทคนิคกระบวนการสอนที่หลากหลาย มีนวัตกรรม และมีการศึกษานอกห้องเรียน
- 2.6 เน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม
- 2.7 แจ้งเป้าหมายการเรียนรู้ เนื้อหาที่จะเรียนให้นักเรียนทราบล่วงหน้าทุกครั้ง
- 2.8 กระตุ้นให้นักเรียนพัฒนาชิ้นงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้
- 2.9 รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลใช้หลักจิตวิทยาในการเรียนการสอน
- 2.10 ประเมินนักเรียนโดยใช้เกณฑ์ และนำผลการประเมินมาพัฒนาการเรียนรู้
- 2.11 จัดกิจกรรมตามแผนที่วางไว้และสอดคล้องกับเวลา
- 2.12 ให้ข้อมูลป้อนกลับกับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้ปรับปรุงและพัฒนาตนเอง



3. พฤติกรรมการการเรียนรู้ของนักเรียนที่บูรณาการกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนที่เด่นชัด มี 8 ประเด็น ดังนี้
- 3.1 กล้าแสดงออก กล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าแสดงความคิดเห็น
- 3.2 นักเรียนทราบเป้าหมายและเกณฑ์การเรียนรู้ ได้ทันที ทำให้สามารถเตรียมตัวทำงานได้ดี
- 3.3 มีความสุขในการเรียน ได้สนทนากับครูและเพื่อนๆ
- 3.4 มีการทำงานเป็นกลุ่ม เรียนรู้ร่วมกัน โดยใช้สื่อที่หลากหลาย
- 3.5 นักเรียนสามารถทำกิจกรรมและสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง
- 3.6 ได้ประเมินผลงานเพื่อน
- 3.7 สามารถใช้อินเทอร์เน็ต สื่อ ICT เพื่อการเรียนรู้
- 3.8 มีความรู้เพิ่มมากขึ้น รู้จักวิธีแสวงหาความรู้
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ตารางที่ 1 คะแนนทดสอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

เลขที่	กลุ่มสาระการเรียนรู้/คะแนนเต็ม								รวม
	ภาษาไทย	คณิตฯ	วิทย์	อังกฤษ	สังคมฯ	สุขศึกษาฯ	การงานฯ	ศิลปะ	
	30	30	30	30	30	30	30	30	240
1	19	18	17	19	20	19	20	19	151
2	19	18	19	17	19	18	20	19	149
3	23	22	21	22	23	22	23	22	178
4	22	21	20	21	22	23	24	25	178
5	19	20	21	20	20	22	22	23	167
6	28	27	28	27	28	28	29	28	223
7	22	21	20	23	23	21	23	24	177
8	30	30	29	28	29	29	30	28	233
9	29	28	29	27	29	30	30	29	231
10	21	22	19	22	23	22	23	22	174
11	29	28	27	28	29	30	30	28	229
12	30	30	28	29	30	30	30	29	236
13	27	26	29	29	28	30	30	29	228
14	20	21	23	23	22	24	24	23	180
รวม	338	332	330	335	345	348	358	348	2,734
SD	4.44	4.29	4.50	4.01	3.97	4.45	4.01	3.66	4.08
$\bar{x}$	24.14	23.71	23.57	23.93	24.64	24.86	25.57	24.86	195.29
ร้อยละ	80.48	79.05	78.57	79.76	82.14	82.86	85.24	82.86	81.37

จากตารางที่ 1 คะแนนทดสอบหลังทดลองของนักเรียนทั้งหมด 240 คะแนน คะแนนเฉลี่ย 195.29 คิดเป็นร้อยละ 81.37

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ มีคะแนนรวม



ตารางที่ 2 คะแนนทดสอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

เลขที่	กลุ่มสาระการเรียนรู้/คะแนนเต็ม								รวม
	ภาษาไทย	คณิตฯ	วิทย์	อังกฤษ	สังคมฯ	สุขศึกษา	การงานฯ	ศิลปะ	
	40	40	40	40	40	40	40	40	320
1	38	38	35	36	40	39	37	36	299
2	28	32	28	31	34	35	33	32	253
3	35	36	31	33	36	34	34	35	274
4	27	26	26	31	28	26	30	31	225
5	36	39	33	37	38	34	38	37	292
6	38	37	34	36	38	39	38	38	298
7	39	39	34	36	39	38	37	38	300
8	37	37	33	36	37	38	37	39	294
9	39	38	35	37	40	39	40	39	307
10	32	27	33	30	30	32	31	32	247
11	37	33	33	33	34	34	34	34	272
12	26	25	25	29	30	30	32	30	227
13	32	32	25	30	33	32	34	34	252
รวม	444	439	405	435	457	450	455	455	3,540
SD	4.67	5.05	3.78	2.99	4.02	3.99	3.06	3.12	3.60
$\bar{x}$	34.15	33.77	31.15	33.46	35.15	34.62	35.00	35.03	272.34
ร้อยละ	85.38	84.42	77.88	83.65	87.88	86.54	87.50	87.58	85.11

จากตารางที่ 2 คะแนนทดสอบหลังทดลองของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ มีคะแนนรวม
ทั้งหมด 320 คะแนน คะแนนเฉลี่ย 272.34 คิดเป็นร้อยละ 85.11

5. ความพึงพอใจของครูและนักเรียนที่มีต่อกิจกรรม
การเรียนรู้ที่บูรณาการกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนปรากฏผล
ดังนี้

ตารางที่ 3 ความพึงพอใจของครูเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน
8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

ที่	รายการ	$\bar{x}$	SD	การแปลผล
1	ได้แจ้งเป้าหมาย เกณฑ์ และเนื้อหาทุกครั้ง ให้นักเรียนทราบก่อนเรียน	4.60	0.52	มากที่สุด
2	กระตุ้นให้นักเรียนได้มีโอกาสประเมินผลงานตนเองและผลงานเพื่อนฯ	4.40	0.52	มาก
3	ครูกระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น	4.80	0.42	มากที่สุด
4	ครูจัดกิจกรรมที่หลากหลายและใช้นวัตกรรมใหม่ๆ	4.60	0.52	มากที่สุด
5	ครูจัดหาสื่อในท้องถิ่นมาสอนนักเรียน	4.60	0.52	มากที่สุด
6	ครูสอนโดยใช้สื่อจากโทรทัศน์ และสื่อบันทึกจากคอมพิวเตอร์	4.40	0.52	มาก
7	ครูแนะนำให้นักเรียนนำสื่อที่บ้านมาใช้ในการเรียน	4.60	0.52	มากที่สุด
8	กระตุ้นให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม	4.60	0.52	มากที่สุด
9	ครูใช้คำถามให้นักเรียนช่วยกันคิด ช่วยกันค้นหาคำตอบ	4.80	0.42	มากที่สุด



ตารางที่ 3 (ต่อ)

ที่	รายการ	$\bar{x}$	SD	การแปลผล
10	ครูมักจะเดินมาแนะนำนักเรียนทุกๆ กลุ่ม	4.60	0.52	มากที่สุด
11	ครูประเมินผลงานของนักเรียนตามสภาพจริง	4.60	0.52	มากที่สุด
12	แนะนำนักเรียนทุกครั้งที่นักเรียนมีข้อสงสัย	4.50	0.53	มาก
13	กระตุ้นให้นักเรียนจับคู่เพื่อให้คะแนนต่อผลงานที่ทำสำเร็จ	4.50	0.53	มาก
14	ครูจะชื่นชมผลงานของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.90	0.32	มากที่สุด
15	ภูมิใจที่สามารถเปลี่ยนวิธีการสอนและวิธีการเรียนรู้ของนักเรียนได้	4.80	0.42	มากที่สุด
สรุปผลโดยรวม		4.62	0.17	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 ความพึงพอใจของครูเกี่ยวกับกิจกรรม การเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$)
การเรียนรู้ที่บูรณาการกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน 8 กลุ่มสาระ

ตารางที่ 4 ความพึงพอใจของนักเรียน เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

ที่	รายการ	$\bar{x}$	SD	การแปลผล
1	ฉันชอบที่ครูแจ้งให้ฉันทราบทุกครั้งว่าวันนี้จะเรียนเรื่องอะไร และต้องทำงานอะไรให้สำเร็จ	4.37	0.56	มาก
2	ฉันชอบที่ครูแจ้งให้ฉันทราบทุกครั้งว่างานชิ้นนี้จะสำเร็จต้องมีเกณฑ์อะไรบ้าง	4.30	0.61	มาก
3	ฉันชอบที่ครูเปิดโอกาสให้ฉันได้แสดงความคิดเห็นและประเมินผลงานของเพื่อนๆ	4.44	0.70	มาก
4	ครูให้ฉันได้เรียนรู้และทำกิจกรรมต่างๆ จนฉันเข้าใจเรื่องที่เรียน	4.37	0.63	มาก
5	ฉันชอบที่ครูให้ทำกิจกรรมหลายอย่างในการเรียน	4.48	0.58	มาก
6	ครูสอนโดยให้ฉันดูจากโทรทัศน์และค้นหาจากคอมพิวเตอร์	4.22	0.58	มาก
7	ครูจะเอาวัสดุอุปกรณ์ สิ่งของเครื่องใช้ในบ้านและในโรงเรียนมาให้พวกเราเรียน	4.56	0.51	มากที่สุด
8	ครูให้ฉันได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และให้ออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน	4.44	0.64	มาก
9	ฉันชอบที่ครูใช้คำถามให้พวกเราช่วยกันคิดช่วยกันตอบ	4.48	0.64	มาก
10	ฉันชอบที่ครูมักจะเดินมาดู และแนะนำพวกเราทุกๆ กลุ่ม	4.56	0.58	มากที่สุด
11	ฉันพอใจกับคะแนนที่ครูประเมินผลงานของฉัน	4.44	0.58	มาก
12	ฉันชอบที่ครูมาชี้แนะและช่วยเหลือเมื่อฉันมีข้อสงสัย	4.56	0.58	มากที่สุด
13	ฉันและเพื่อนได้จับคู่เพื่อให้คะแนนต่อผลงานที่ทำสำเร็จ	4.52	0.51	มากที่สุด
14	คุณครูจะชื่นชมผลงานของฉันและผลงานของเพื่อนๆ เสมอ	4.85	0.46	มากที่สุด
15	กิจกรรมการเรียนทำให้ฉันและเพื่อนได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	4.67	0.55	มากที่สุด
สรุปผลโดยรวม		4.48	0.24	มาก

จากตารางที่ 4 ความพึงพอใจของนักเรียนเกี่ยวกับ กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$)
กิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน 8



สรุปผลและอภิปรายผล

1. ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4 สามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการกับการประเมิน เพื่อพัฒนาผู้เรียน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งแต่ละกิจกรรม มี 8 ขั้นตอน โดยได้ประยุกต์แนวคิดการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนของ Heritage (2010) คือ 1) กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ 2) ระบุเกณฑ์ความสำเร็จในการเรียนรู้ 3) ระบุหลักฐานจากการเรียนรู้และตีความหลักฐาน 4) ระบุความแตกต่างระหว่างสถานะปัจจุบันของผู้เรียนกับเป้าหมายการเรียนรู้ 5) ให้ข้อมูลย้อนกลับ 6) ปรับการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและสรุปผลการเรียนรู้ใหม่ 7) ปิดช่องว่าง และ 8) ขึ้นความสำเร็จในการเรียนรู้ ที่ครูสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อใช้จัดกิจกรรมตลอดระยะเวลา 1 ภาคเรียน เพราะกระบวนการดังกล่าวผ่านการศึกษาค้นคว้าทดลองใช้มาก่อน แล้วจึงปรับปรุงและพัฒนาเพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน มีการอบรมเชิงปฏิบัติการ และเชิญผู้เชี่ยวชาญภายนอกทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้มาให้ความแนะนำ ตลอดจนมีการจัดกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อให้ครูได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกัน ทำให้ครูสามารถดำเนินการได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ โชติมา หนูพริก และสุเทพ อ่วมเจริญ (2553) ที่ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบประเมินการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ของครู พบว่า ระบบดังกล่าวสามารถทำให้ครูมีความรู้ ทักษะ ต่อการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ การให้ข้อมูลย้อนกลับและการติดตาม ทำให้ครูสามารถออกแบบและวางแผนการประเมินได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

2. ครูผู้สอนแสดงพฤติกรรมการสอนที่บูรณาการกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนที่ชัดเจน ใน 12 ประเด็น จากการสังเกต การสัมภาษณ์ และการบันทึกวีดิทัศน์ เกี่ยวกับพฤติกรรมสอนของครู และนำข้อมูลจากทั้ง 3 แหล่ง มาวิเคราะห์เนื้อหา พบพฤติกรรมสอนของครูที่บูรณาการกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน ใน 12 ประเด็น ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และบทบาทของครูเป็นไปตามกระบวนการที่บูรณาการกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน ครูสามารถแสดงบทบาทในการทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้อย่างแท้จริง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนทำให้ครูสามารถวางแผนในการจัดกิจกรรมและแสดงพฤติกรรมในแต่ละขั้นตอนได้อย่างชัดเจน สามารถพัฒนาตนเองในการออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ สอดคล้องกับคำกล่าวของ องอาจ นัยพัฒน์ (2553) ที่กล่าวว่า ประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน เป็นกระบวนการประเมินผลในชั้นเรียน โดยครูทำการรวบรวม ตีความข้อมูล สารสนเทศต่างๆ ที่เกี่ยวกับความรู้

ความเข้าใจ ความสามารถ ทักษะ และทัศนคติ ความเชื่อของผู้เรียน แล้วนำผลจากการตีความดังกล่าว มาช่วยปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการด้านต่างๆ ของผู้เรียน ช่วยปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้แก่ครู และครูจะต้องให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน เพื่อผู้เรียนจะได้ปรับปรุงการเรียนรู้ของตนเอง

3. นักเรียนแสดงพฤติกรรมในกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนที่ชัดเจน ใน 8 ประเด็น จากการสังเกต การสัมภาษณ์ และการบันทึกวีดิทัศน์ เกี่ยวกับพฤติกรรมเรียนของนักเรียน และนำข้อมูลจากทั้ง 3 แหล่ง มาวิเคราะห์เนื้อหา พบพฤติกรรมเรียนของนักเรียนที่บูรณาการกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน ใน 8 ประเด็น ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่ากิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ทำงานเป็นกลุ่ม มีการประเมินผลงานตนเอง ผลงานของเพื่อน และการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข ทำให้นักเรียนได้แสดงบทบาทของตนเองได้อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับคำกล่าวของ วิจารย์ พานิช (2556) ที่กล่าวว่า การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนไว้ว่า เป็นกระบวนการประเมินในชั้นเรียน ที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดการเรียนการสอน โดยมีใช้แต่การทดสอบระหว่างเรียนเป็นระยะๆ อย่างเดียว แต่เป็นการที่ครูเก็บข้อมูลจากการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างไม่เป็นทางการด้วย ขณะที่ให้ผู้เรียนทำภาระงานตามที่กำหนด ครูสังเกต ซักถาม จดบันทึก แล้ววิเคราะห์ข้อมูลว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือไม่ จะต้องให้ผู้เรียนปรับปรุงอะไร หรือครูปรับปรุงอะไร เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในการเรียนรู้ตามมาตรฐาน ตัวชี้วัด ซึ่งการประเมินระหว่างเรียนทำได้หลายรูปแบบ เช่น การให้ข้อเสนอแนะ ข้อเสนอแนะในการนำเสนอผลงาน การพูดคุยระหว่างครูกับผู้เรียนเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล การสัมภาษณ์ ตลอดจนการวิเคราะห์ผลการสอบ

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ มีคะแนนรวม คิดเป็นร้อยละ 81.37 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีคะแนนรวม คิดเป็นร้อยละ 85.11 ที่คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับสูง อาจเป็นเพราะกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่มีการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ ระบุเกณฑ์ความสำเร็จ ให้นักเรียนได้ทราบล่วงหน้า เมื่อนักเรียนได้ทำกิจกรรมระหว่างเรียนจะมีการประเมิน ระบุหลักฐานจากการเรียนรู้และตีความหลักฐาน ระบุความแตกต่างระหว่างสถานะปัจจุบันของผู้เรียนกับเป้าหมายการเรียนรู้ พร้อมทั้งครูก็จะให้ข้อมูลย้อนกลับ นักเรียนสามารถนำข้อมูลนั้นไปพัฒนาผลงานตนเองเพื่อให้งานมีคุณภาพตรงตามเกณฑ์ที่กำหนด ส่งผลให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง เมื่อมีการทดสอบจึงสามารถทำคะแนนได้ดี สอดคล้องกับคำกล่าวของ Susan



Connie Moss and Brookhart (2009) ที่ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนว่า มีองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางเรียนให้สูงขึ้นได้ เพราะมีการกำหนดเป้าหมายและเกณฑ์การเรียนรู้เพื่อความสำเร็จ การสะท้อนความคิดเห็นเพื่อการทำกิจกรรมครั้งต่อไป การกำหนดเป้าหมายของนักเรียน การประเมินตนเองของนักเรียน ครูตั้งคำถามเชิงกลยุทธ์ และนักเรียนถามคำถามที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละชั่วโมง

5. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความพึงพอใจของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด การที่ครูและนักเรียนมีความพึงพอใจในกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนในระดับมากขึ้นไปนั้น อาจเป็นเพราะกิจกรรมดังกล่าวเป็นนวัตกรรมใหม่ สำหรับครูที่มีความแตกต่างจากการออกแบบการเรียนรู้แบบเดิม กิจกรรมทุกอย่างในแต่ละชั่วโมงแสดงถึงความเป็นมืออาชีพในการออกแบบและจัดกิจกรรม ได้ฝึกปฏิบัติในการประเมินนักเรียน ได้ร่วมกิจกรรมกับผู้เชี่ยวชาญในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และได้ร่วมกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างเพื่อนครูด้วยกัน ส่วนนักเรียนนั้นอาจเป็นเพราะได้เรียนรู้ในรูปแบบกิจกรรมใหม่ๆ ที่ตนเองได้ลงมือฝึกปฏิบัติ ได้รับคำแนะนำให้ปรับปรุงแก้ไขผลงานได้ประเมินผลงานตนเองและประเมินผลงานเพื่อนๆ ทำให้มีความมั่นใจและมีความสุข จึงมีความพึงพอใจในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับงานวิจัย พรทิพย์ ไชยโส (2556) ที่พบว่า กระบวนการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นกระบวนการที่ครูใช้ในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนในระหว่างเรียน เพื่อจะทำความเข้าใจถึงพื้นฐานการเรียนรู้ของผู้เรียน พฤติกรรมการเรียน ตลอดจนความรู้สึกที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้เพื่อหาจุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียน และหาแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมในการปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายต่อไป เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สำรวจทักษะการเรียนรู้ของตนเอง การปฏิบัติงานของตนเองตลอดจนสามารถวิเคราะห์ถึงข้อบกพร่องของตนเอง และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาเหล่านั้นของตนเองเป็นระยะๆ ทำให้นักเรียนเกิดความชอบ รักในวิธีการเรียนดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ปฏิบัติ

1. ครูผู้สอน บุคลากรทางการศึกษา และนักวิชาการทางด้านการศึกษาหรือด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาสามารถนำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนโดยประยุกต์กระบวนการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเนื้อหาวิชาที่จัดในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษาต่อไปได้

2. นิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัย วิทยาลัย หรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่เกี่ยวข้องทางครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาหรือทางด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน การวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา สามารถนำไปประกอบการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการ อบรม สัมมนาประชุมเชิงปฏิบัติการด้านการประเมินผลในชั้นเรียนและการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้

3. ผลการศึกษานี้จะเป็นฐานคิดเพื่อสร้างความตระหนักและเปลี่ยนทัศนคติของครูและนักเรียนให้เห็นถึงกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่จะพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดำเนินการควบคู่กับการประเมินโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนแบบใหม่ที่ครูและนักเรียนได้ร่วมกันออกแบบการเรียนรู้และร่วมกันเรียนรู้วิธีการเรียนรู้ไปพร้อมๆ กัน โดยที่ครูจะเปลี่ยนบทบาทตนเองจากผู้สอน (Teacher) เป็นวิศวกรการเรียนรู้ (Learning Engineer) ที่ทำหน้าที่ออกแบบ กำกับและชี้แนะการเรียนรู้ให้กับนักเรียน อันจะส่งผลให้นักเรียนที่ได้เรียนรู้ตามกิจกรรมที่พัฒนาขึ้นนี้ เป็นผู้มีความรู้พื้นฐานด้านการประเมิน และสามารถนำไปพัฒนาปรับปรุงประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองในชั้นที่สูงขึ้นรวมทั้งเกิดการสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนแบบใหม่ที่มีความเหมาะสมต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนโดยประยุกต์กระบวนการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ในระยะยาว (1-3 ปีการศึกษา) มีการวัดและประเมินผลซ้ำเป็นระยะๆ เพื่อตรวจสอบความคงทนของพฤติกรรมครูและพฤติกรรมนักเรียนด้านความชำนาญการในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้ทักษะกระบวนการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน และวัฒนธรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนที่ยั่งยืนที่เป็นผลมาจากวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนนี้

2. ควรศึกษาประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนโดยประยุกต์กระบวนการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3, 5 และ 6 รวมทั้งในระดับปฐมวัย และระดับมัธยมศึกษา



3. ควรมีการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้และวิธีการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนบนเครือข่ายระบบเปิด (Online) และพัฒนาเป็นโปรแกรมอัจฉริยะที่มีการให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) แบบทันที (Real time)

เอกสารอ้างอิง

- โชติมา หนูพริก และสุเทพ อ่วมเจริญ. (2553). การพัฒนาระบบประเมินการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*. 2(1) (มกราคม) : 44-59.
- ณัฏยา หนูนุกัถ. (2559). ทักษะคนไทยในศตวรรษที่ 21 ความท้าทายในการพัฒนา. *วารสารเศรษฐกิจและสังคม*. 53(1) (มกราคม) : 5.
- บรรดล สุขปิติ. (2553). *หลักสูตรและนวัตกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครปฐม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- พรทิพย์ ไชยโส และคณะ. (2556). การพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการประเมินการเรียนรู้ของนิสิตครู. *วารสารวิจัยการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา*. 1(1) (มกราคม) : 11-19.
- ไพฑูรย์ สีนารัตน์. (2558). *ปฏิรูปการเรียนรู้ : ปฏิรูปการศึกษา กลับทางจากล่างขึ้นบน*. กรุงเทพมหานคร : พี เอ สี่ฟวิง.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). *การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิสยามกัมมาจล.
- วิจารณ์ พานิช. (2557). *การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้*. กรุงเทพมหานคร : สานอักษร.
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2556). *รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์การจัดทำยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดความรับผิดชอบ*. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ. (2551). *20 วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และการเรียนรู้โดยการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2558). *โครงการปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียน (พ.ศ.2557-2560) สะท้อนปัญหาและทางออก ตอบโจทย์ปฏิรูปการศึกษาไทย*. กรุงเทพมหานคร: 21 เซ็นจูรีจำกัด.
- องอาจ นัยพัฒน์. (2553). การวัดประเมินในชั้นเรียน : วิวัฒนาการและแนวคิดใหม่เพื่อพัฒนาการเรียนรู้. *วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา*. 2(3) (กรกฎาคม) : 1-12.
- Conner, M. L. (2004). *Creating a learning culture*. United Kingdom : Cambridge University Press.
- Di Lorio, C. K. (2005). *Measurement in health behavior : methods for research and education*. USA : Jossey-Bass.
- Hattie, J., & Timperley, H. (2007). The power of feedback. *Review of Educational Research*. 77(January) : 81-112.
- Heritage, M. (2010). *Formative assessment: Making it happen in the Classroom*. alifornia : A SAGE Company.
- Mackay, A. (2007). *Motivation, ability and confidence building in people*. USA: Elsevier.
- Stiggins, R.J. (2005). *Student-involved Assessment for learning*. New Jersey: Pearson Prentice Hall.
- Susan M. Brookhart, Connie M. Moss, Beverly A. Long. (2009). "Promoting Student Ownership of Learning Through High-Impact Formative Assessment Practices. *Journal of Multi Disciplinary Evaluation*. 6(12).
- Wiliam, D. (2008). *Improving learning in science using formative assessment*. In J. Coffey, R.Douglas & C. Stearns (Eds.), *Assessing Science Learning*: